

Bodemzicht leerplek (For English see page 10)

Wil je je opgeven voor een van onze cursussen, stuur dan een mail naar bodemzicht@gmail.com met in de titel de cursusnaam en in de email jouw eigen naam, emailadres en hoeveel plaatsen je wilt reserveren.

Leven in het Antropoceen is omgaan met levensbepalende uitdagingen als klimaatverandering, biodiversiteitsverlies en sociale onrechtvaardigheid. Als antwoord hierop wordt vaak gezocht naar duurzame oplossingen. Maar deze oplossingen gaan vaak nog over het verminderen van negatieve impact of hebben een korte termijn focus. Hoe kunnen we als mens ook op lange termijn een positieve impact maken? Welke waarden en ethiek zijn nodig, zodat sociale, ecologische en economische voordelen elkaar wel wederzijds versterken? Hoe co-creëren we een wereld waarin (uitgebuite) landschappen, ecosystemen en gemeenschappen samen kunnen floreren? Hoe realiseren we, met andere woorden, een regeneratieve samenleving?

De Bodemzicht leerplek focust zich meerjarig op de vraag “hoe bouwen we een regeneratieve samenleving?” Boeren, burgers, beleidsmakers, organisaties, kunstenaars en studenten worden uitgenodigd samen te denken en werken aan zo’n samenleving. Er is een speciaal programma voor startende regeneratieve boeren: voor algemeen geïnteresseerden en boeren die echt van start willen gaan. Daarnaast is er een serie waarin allerlei regeneratieve inzichten worden behandeld: van het holistisch management van Bodemzicht tot de wereldbeelden van Bruno Latour. In alle gevallen komen theorie en praktijk samen. We hebben een radicale interdisciplinariteit, durf en diversiteit nodig om te komen tot een regeneratieve samenleving. Bouw je mee?

Cursussen

Is regenerative farming for me? (short course)

Duur:	2 dagen van 10 uur tot 17 uur
Prijs:	350 euro per persoon incl. btw (inclusief koffie, thee en lunch)
Voor:	Algemeen geïnteresseerden in regeneratieve landbouw, max. 20 deelnemers
Gegeven door:	Ricardo Cano Mateo en Anne van Leeuwen
Voertaal:	Engels
Locatie:	Bodemzicht op landgoed Grootstal, pal naast de stad Nijmegen
Datum:	3 en 4 juli 2021

Deze cursus is voor mensen die algemeen geïnteresseerd zijn in regeneratieve landbouw. In de cursus wordt uitgelegd wat regeneratieve landbouw precies inhoudt en een introductie gegeven op het Antropoceen, holistische context, land en permacultuur design, holistisch management en mogelijke regeneratieve bedrijfslijnen. Ricardo en Anne zullen vertellen over hun eigen ervaringen en er is veel ruimte voor vragen.

How to start a regenerative farm? (long course)

Duur:	10 dagen van 10 uur tot 17 uur
Prijs:	1450 euro per persoon incl. btw (inclusief koffie, thee en lunch)
Voor:	Regeneratieve starters / start-ups, max. 20 deelnemers
Gegeven door:	Ricardo Cano Mateo en Anne van Leeuwen
Voertaal:	Engels
Locatie:	Bodemzicht op landgoed Grootstal, pal naast de stad Nijmegen
Datum 1ste cursus:	6 en 7 maart, 13 en 14 maart, 20 en 21 maart, 27 en 28 maart en 10 en 11 april 2021
Datum 2de cursus:	28 en 29 augustus, 4 en 5 september, 11 en 12 september, 18 en 19 september, 25 en 26 september 2021

In deze cursus worden alle belangrijke (zakelijke) delen van het regeneratief boeren doorlopen en gezamenlijk gekeken naar opties voor het starten van een regeneratief bedrijf. De cursus start met een inleiding in het Antropoceen en een farm tour op Bodemzicht. Daarna wordt er een introductie gegeven op het schrijven van je holistische context die je gedurende de cursus uitwerkt. In de derde en vierde sessie wordt er stilgestaan bij land: hoe werken ecosystemen en hoe kan permacultuur je helpen bij het ontwerpen van je eigen boerderij. Specifieke ontwerpinzichten van Bodemzicht worden gedeeld. In de vijfde sessie staan we stil bij holistisch management en lean management als de regeneratieve tools voor het nemen van belangrijke bedrijfsbeslissingen. Daarna gaan we in op mogelijke regeneratieve bedrijfslijnen, zoals de 'no-dig market garden,' kippen, bomen, varkens, fruit en andere opties, en kijken we naar de bijhorende infrastructuur. In sessie 8 besteden we aandacht aan de markt en financiële planning. Je leert hoe je een gedegen budget opzet voor jezelf en mogelijke investeerders. In sessie 9 delen we onze opzet voor een regeneratief bedrijfsplan en ga je hier zelf mee aan de slag in teams. De contouren van de gemaakte bedrijfsplannen worden gepresenteerd en van feedback voorzien in de laatste sessie. Er wordt ook, waar mogelijk, op maat advies gegeven voor opties voor toegang tot land en financiering.

Regenerative apprenticeship (apprenticeship)

Duur:	Heel seizoen: van 1 april tot eind november
Prijs:	Gratis
Voor:	Alleen voor serieuze regeneratieve starters die praktijkervaring op willen doen, max. 3 deelnemers
Gegeven door:	Ricardo Cano Mateo
Voertaal:	Engels
Locatie:	Bodemzicht op landgoed Grootstal, pal naast de stad Nijmegen
Dagen per week:	Minimaal 2 dagen in de week, idealiter 3 dagen.

Met de Bodemzicht apprenticeship werk je een heel seizoen allround op de boerderij om intensief te ervaren wat het betekent om regeneratief te boeren. Tijdens de apprenticeship bieden we je grondige feedback op je eigen holistische context en/of bedrijfsplan. Ook is er de gelegenheid ter plekke van alles te vragen. De apprenticeship is echt alleen bedoelt voor mensen die ook op korte termijn een regeneratieve boerderij willen starten. Toelating is op basis van interviews. Bij teveel aanmeldingen krijgen starters die eerder op Bodemzicht de long course 'how to start a regenerative farm?' hebben gevolgd voorrang. Apprentices dienen zelf voor onderdak, kleding etc. te zorgen. Schrijf je op tijd in: er zijn slechts 4-6 plaatsen per jaar beschikbaar.

No-dig market garden course (short course)

Duur:	2 dagen
Prijs:	350 per persoon incl. btw (inclusief koffie, thee en lunch)
Voor:	Professionele tuinders en serieuze amateurs, max. 20 deelnemers
Gegeven door:	Ricardo Cano Mateo en Anne van Leeuwen
Voertaal:	Engels
Locatie:	Bodemzicht op landgoed Grootstal, pal naast de stad Nijmegen
Datum:	5 en 6 juni, 14 en 15 augustus, 9 en 10 oktober 2021

Tijdens de no-dig market garden course leer je hoe je optimaal groenten en kruiden verbouwt zonder te ploegen of te schoffelen. Leer de basisprincipes van no-dig en ervaar hoe je zeer intensief groenten kunt verbouwen en tijd kunt uitsparen met deze klimaatpositieve en biodiversiteitsvriendelijke teeltmethode (geschikt voor iedere grondsoort). Met speciale aandacht voor no-dig market garden planning, compost en natuurlijk de no-dig praktijk. Je krijgt ook mee hoe je zelf een no-dig tuin kunt aanleggen. De cursus vindt deels buiten plaats in de groentetuin van Bodemzicht.

Holistic grazing course (short course)

Duur:	2 dagen
Prijs:	350 per persoon incl. btw (inclusief koffie, thee en lunch)
Voor:	(Pluim)veehouders die holistisch willen gaan grazen, max. 20 deelnemers
Gegeven door:	Ricardo Cano Mateo
Voertaal:	Engels
Locatie:	Bodemzicht op landgoed Grootstal, pal naast de stad Nijmegen.
Datum:	19 en 20 juni, 6 en 7 november 2021

Holistische begrazing, gebaseerd op de inzichten van Allan Savory, heeft de potentie om CO2 af te vangen en gedegrademd land te herstellen. Leer in deze cursus de basisprincipes van holistische begrazing en wat er in de praktijk allemaal komt kijken bij dit type management. Er wordt speciaal aandacht besteedt aan het lezen en plannen van interacties tussen dieren en landschap voor het bouwen van levende bodem én aan het opzetten van een eigen holistisch begrazingsplan. De cursus is voor houders van dieren die regeneratief willen gaan grazen met oog voor toekomstige generaties.

How to build a regenerative organisation (1-day course)

Duur:	1 dag
Prijs:	650 euro per persoon incl. btw (inclusief koffie, thee en lunch)
Voor:	Organisaties die meer regeneratief willen gaan werken, max. 20 deelnemers
Gegeven door:	Erik de Jong en Anne van Leeuwen
Voertaal:	Engels of Nederlands (naar wens)
Locatie:	Bodemzicht op landgoed Grootstal, pal naast de stad Nijmegen.
Datum:	25 juni 2021

Veel organisaties zijn nog gestoeld op een mens-natuurbeeld dat niet langer passend is bij de uitdagingen van het Antropoceen. Dat maakt het soms lastig duurzaamheidsdoelen te halen en medewerkers betrokken en gemotiveerd te houden. Hoe kun je dat als organisatie voor zijn? Hoe kunnen vernieuwende ecologische inzichten en andere verhoudingen tot natuur en cultuur, als biofilia, helpen om passend te reageren op een veranderende wereld. Deze zakelijke cursus biedt veel 'food for thought' en inspirerend regeneratieve voorbeelden passeren de revue. Met speciale aandacht voor holistisch management en inclusief een farm tour op Bodemzicht.

Personal advice (consultancy)

Duur:	3 uur (1 uur voorbereiding en 2 uur consultancy)
Prijs:	300 euro per project incl. btw
Voor:	Mensen die persoonlijke feedback willen op hun regeneratieve plannen
Gegeven door:	Ricardo Cano Mateo en Anne van Leeuwen
Voertaal:	Engels
Locatie:	Bodemzicht op landgoed Grootstal, pal naast de stad Nijmegen. Een bezoek op eigen locatie is wellicht ook mogelijk tegen een meerprijs.

Regenerative insights (lecture series)

In 2021 wordt deze serie samen met de Radboud Universiteit en ArtEZ gegeven in de vorm van RE: PLACE - Honours Academy. Helaas kun je je dit jaar niet opgeven als je geen student bent.

Datum:	Maart 2021
Sessies:	9-delige serie, 3 uur per sessie
Gegeven door:	Erik de Jong & Anne van Leeuwen
Voertaal:	Nederlands of Engels
Locatie:	Bodemzicht op landgoed Grootstal, pal naast de stad Nijmegen

Leven in het Antropoceen is omgaan met levensbepalende uitdagingen als klimaatverandering, biodiversiteitsverlies en sociale onrechtvaardigheid. In het Antropoceen blijken mensen niet alleen een geologische kracht geworden te zijn, maar spreekt de Aarde ook terug met bosbranden, verzurende oceanen en smeltende ijskappen. Onze westerse levensstijl blijkt gebonden aan vernietigende ecologische voetafdrukken en onze productie aan het klimaat. Wat in veel niet-westerse samenlevingen al vanzelfsprekend was, is dat planten, dieren, microben en dingen ook onze wereld vormgeven. Ijsbergen maken mede onze kustlijnen, insecten bepalen onze landbouwopbrengst en microben onze gemoedstoestand. In het Antropoceen moeten wij ons opnieuw leren verhouden tot de wereld en onszelf.

Hoewel deze nieuwe realiteit soms behoorlijk verwarrend en ontmoedigend is, zijn er gelukkig ook denkers en doeners die constructief op zoek gaan naar een samenleving waarin sociale, ecologische en economische voordelen elkaar wederzijds versterken. Zij co-creëren werelden waarin (uitgebuitede) landschappen, ecosystemen en gemeenschappen worden hersteld én daarna kunnen floreren. Ze bouwen aan samenlevingen waarin natuur en mens geen tegengestelde krachten zijn, maar in verbondenheid samenwerken. Deze pioniers bouwen en dragen bij aan de contouren van een regeneratieve samenleving.

In deze serie verkennen we vernieuwende ecologische en culturele inzichten in een zoektocht naar regeneratieve opties. Hoe kunnen we ons op een constructieve manier verhouden tot planten, dieren, dingen en microben? Hoe gaan we om met de ingewikkeldheid van ecologische verwikkelingen? Hoe komen we tot een politiek die in dienst staat van voortbestaan? Hoe bewegen we van bezorgdheid naar zorg? Wat kunnen we leren van regeneratieve landbouw en welke spiegel houdt regeneratie ons voor? Welke recente nieuwe inzichten kunnen ons helpen bij een nieuwe, regeneratieve oriëntatie?

Blokken en sessies 'regenerative insights'

1. Introductie regeneratieve theorie en praktijk

- 1.1 Antropoceen: een afscheid van mens en natuur?
- 1.2 Wereldbeeld: in naam van voortbestaan
- 1.3 Regeneratie (& Introductie eindopdracht)

2. Regeneratief ontwerp

2.1 Ontwerpen met niet-mensen: radicale inclusiviteit

2.2 Ruimte voor plek: topofilia

2.3 Economieën van overvloed: nieuwe waarden en transacties

3. Regeneratieve ethiek

3.1 Naar co-bestaan: regeneratieve waarden en ethiek

3.2 Presentaties eindopdracht: in situ op Bodemzicht (sessie 1)

3.3 Presentaties eindopdracht: in situ op Bodemzicht (sessie 2)

Docenten

Ricardo Cano Mateo

Ricardo (1985) is een Spaanse ecosysteem ontwerper met een grote passie voor alles wat leeft. Zijn hele leven is hij al geïnteresseerd in biodiversiteit en natuurlijke historie. Na vele jaren amfibieën en ecosystemen bestudeerd te hebben, realiseerde hij zich dat natuurbescherming vraagt om een fundamenteel herontwerp van ons menselijk habitat. Het vraagt om een grotere, culturele paradigmaverandering, waarbij we onszelf leren zien als verbonden met de rest van het leven.

Ricardo studeerde biologie in Spanje en heeft talloze uren observaties uitgevoerd in het veld. Na zijn studie werkte hij als een gids in het regenwoud van Centraal Amerika. Terug in Europa heeft hij onder andere gewerkt als groene dakenkweker en verticale tuinman. Tijdens deze jaren raakte Ricardo steeds meer geïnteresseerd in regeneratieve landbouw en begon dit intensief te bestuderen. Hij was een van de eerste pioniers bij het opzetten van de Ecosystem Restoration Camps in Spanje. Vanaf 2018 schreef en werkte hij, samen met zijn partner Anne, aan het regeneratieve bedrijfsplan van Bodemzicht. In 2019 heeft hij stage gelopen bij Richard Perkins op Ridgedale Permaculture Farm in Zweden. Ricardo is als klimaatboer voor het leven op Bodemzicht verantwoordelijk voor het ontwerp, planning en productie van de boerderij, maar hij geeft ook doorlopend praktijklles.

Anne van Leeuwen

Anne (1987) groeide op als molenaarsdochter in de Nederlandse polder. Vanaf een jonge leeftijd had ze al een bijzondere interesse in natuur, kunst en wetenschap. Op de universiteit raadde de examencommissie haar af zowel kunst als biologie te studeren. Vanaf dat moment werd juist het fundamenteel verweven van natuur en cultuur een van haar grootste drijfveren.

Anne studeerde cum laude af in kunstgeschiedenis aan de Universiteit van Amsterdam, Philosophy of Art aan de University of Kent en Cultural Analysis aan de Universiteit van Amsterdam. Daarnaast studeerde ze een extra jaar biologie aan de Universiteit van Antwerpen. Vanaf 2013 werkte ze bij ARTIS, eerst als curator van het nieuwe Groote Museum over de relatie tussen mens en natuur in het Antropoceen en daarna als projectcoördinator educatie. Sinds 2018 is

ze directielid bij de Ambassade van Noordzee, waar ze samen met kunstenaars, wetenschappers en beleidsmakers werkt aan een politiek waar planten, dieren, dingen en microben ook volwaardig deel van uitmaken. In 2020 won ze met de Ambassade van de Noordzee de Groeneveldprijs. Op Bodemzicht coördineert Anne de leerplek, residentie en samenwerkingen met andere organisaties, hoewel ze ook regelmatig op de boerderij meewerkt.

Erik de Jong

Erik (1954) werd geboren in een landelijk huis op het park van landgoed Oranje Nassau's Oord in Renkum bij Wageningen waar tuin, bomen, varens en vogels tot zijn vroegste herinneringen behoren. Hij studeerde in Utrecht cum laude af in kunst-, architectuur- en literatuurgeschiedenis, Frans en Middeleeuws Latijn. Hij promoveerde in 1993 in Groningen op het proefschrift *Natuur en Kunst*, dat werd bekroond met een Erasmus studieprijs. Hij werkte aan de Vrije Universiteit,

Amsterdam, Wageningen University, als hoogleraar Landscape Studies in New York aan het Bard Graduate Center en was lange tijd Harvard Senior Fellow Landscape Studies, Dumbarton Oaks, Washington D.C. Zijn onderwijs, onderzoek en tentoonstellingen hebben als uitgangspunt de relatie mens-natuur, natuur in het antropoceen, biofilia, de geschiedenis en actuele betekenis van tuin, park en landschap.

Daarnaast houdt hij zich bezig met de geschiedenis van architectuur in de 19de eeuw. Hij adviseerde bij kunst- en landschapsprojecten, het herstel van groen erfgoed (o.a. Vondelpark, Neercanne, Windesheim, Elswout, Artispark, Seeuferweg in Zürich). Hij verzorgde veel lezingen en colleges voor universiteiten, academies en niet academische gezelschappen in binnen en buitenland, van Zweden tot Japan, van Zwitserland tot de VS. Hij werkt veel samen met ontwerpers en kunstenaars. Met Kossmanndejong in Amsterdam maakte hij de *The Story of Gardening*, een museuminstallatie op Landgoed The Newt in Somerset dat begin 2020 opende. Hij is ereid van de Zweedse Dendrologische Vereniging. Hij is een hartstochtelijk tuinier van een stadstuin en een hermitage met landschap in Drenthe. Sinds 2020 is Erik ook voorzitter van het bestuur van Stichting Bodemzicht.

Bodemzicht learning place

If you would like to subscribe to one of our courses, send an email to bodemzicht@gmail.com with the course title in the subject line and your own name, email address and number of places you would like to reserve in the email.

Living in the Anthropocene means dealing with existential challenges such as climate change, biodiversity loss and social injustice. In response to this, sustainable solutions are often sought. But lots of these solutions are mainly about reducing a negative impact or tend to have a short-term focus. Are there ways to make a positive impact in the long term as human beings? What values and ethics are necessary so that social, ecological and economic benefits can mutually reinforce each other? How do we co-create a world in which (exploited) landscapes, ecosystems and communities can flourish together? In other words, how do we realise a regenerative society?

The Bodemzicht learning place concerns itself with the question “how do we build a regenerative society?” Farmers, citizens, policy makers, organisations, artists and students are invited to think and work together on this question. There is a special programme for starting regenerative farmers: from people with a general interest in regenerative agriculture to starting professionals. The learning place also hosts the ‘regenerative insights’ series that cover fundamental ecological insights: from the holistic management at Bodemzicht to new world views befitting the Anthropocene. In all cases, theory and practice meet. We need radical interdisciplinarity, courage and diversity to work towards a regenerative society. Are you building with us?

Courses

Is regenerative farming for me? (short course)

Duration:	2 days from 10 am tot 5 pm
Price:	350 euro per person incl. btw (including coffee, tea and lunch)
For:	People with a general interest in regenerative agriculture, max. 20 participants
Given by:	Ricardo Cano Mateo and Anne van Leeuwen
Language:	English
Location:	Bodemzicht at the estate of Grootstal, right next to the city of Nijmegen
Date:	3 and 4 July 2021

This course is for people with a general interest in regenerative agriculture. The course covers the principles of regenerative agriculture and gives an introduction to the Anthropocene, holistic context, land and permaculture design, holistic management and possible regenerative business lines. Ricardo and Anne will share their own experiences and there is lots of room for questions.

How to start a regenerative farm? (long course)

Duration:	10 days from 10 am tot 5 pm
Price:	1450 euro per person incl. btw (including coffee, tea and lunch)
For:	Regenerative starters / startups, max. 20 participants
Given by:	Ricardo Cano Mateo and Anne van Leeuwen
Language:	English
Location:	Bodemzicht at the estate of Grootstal, right next to the city of Nijmegen
Date 1st course:	6 and 7 March, 13 and 14 March, 20 and 21 March, 27 and 28 March and 10 and 11 April 2021
Date 2nd course:	28 and 29 August, 4 and 5 September, 11 and 12 September, 18 and 19 September, 25 and 26 September 2021

This course covers all important (business) aspects of regenerative farming and focuses at possibilities for starting a regenerative farm. The course starts with an introduction to the Anthropocene and a farm tour at Bodemzicht. In the second session you are introduced to writing your holistic context, which is pivotal for a befitting business plan. In the third and fourth session we will look at land and design questions: how do ecosystems work and how can permaculture help in designing a regenerative farm? Specific design insights from Bodemzicht are shared. In the fifth session we focus on holistic management and lean management as regenerative tools for taking proper business decision. Then we explore possible regenerative business lines, as the no-dig market garden, chickens, trees, pigs, fruit and other options, whilst looking at the necessary infrastructure. Session eight is all about market and financial planning. You learn the basics of making a decent budget for yourself and potential investors. In session 9 we share the outline of our regenerative business plan, and you start working on a business plan in teams. Those business plans are presented and provided with feedback in the last session. If possible, personal advice is given about access to land and financing.

Regenerative apprenticeship (apprenticeship)

Duration:	A full season: from the 1st of April until the end of November
Price:	Free
For:	Regenerative farmers who seriously consider to farm in the short term, max. 3 people
Given by:	Ricardo Cano Mateo
Language:	English
Location:	Bodemzicht at the estate of Grootstal, right next to the city of Nijmegen
Date:	In consultation, preferably 3 days a week

With the Bodemzicht apprenticeship you work a whole season all-round at the farm to experience intensively what it means to farm regeneratively. During the apprenticeship we provide you with in-depth feedback on your own holistic context and / or business plan. There is the opportunity to ask everything that comes to mind while working. The apprenticeship is only for people who intend to start a regenerative farm in the short term. Admission is by interview. In case of too many applications, starters who have previously followed the long course "how to start a regenerative farm?" at Bodemzicht have priority. Apprenticeships should take care of their own accommodation, clothing, etc. Please register on time: there are only 3 positions available per year.

No-dig market garden course (short course)

Duration:	2 days from 10 am tot 5 pm
Price:	350 euro per person incl. btw (including coffee, tea and lunch)
For:	Professional gardeners and serious amateurs, max. 20 participants
Given by:	Ricardo Cano Mateo and Anne van Leeuwen
Language:	English
Location:	Bodemzicht at the estate of Grootstal, right next to the city of Nijmegen
Date:	5 and 6 June, 14 and 15 Augustus, 9 and 10 October 2021

During the no-dig market garden course, you learn how to optimally grow vegetables and herbs without ploughing or hoeing. Learn the basic principles of no-dig and experience how to grow intensively, and save a lot of time in the process, with this climate positive and biodiversity friendly cultivation method (applicable to all kinds of soil). With special attention for no-dig market garden planning, compost and of course no-dig in practice. You will also learn how to start a no-dig garden. Part of this course is given outside in the no-dig market garden of Bodemzicht.

Holistic grazing course (short course)

Duration:	2 days from 10 am tot 5 pm
Price:	350 euro per person incl. btw (including coffee, tea and lunch)
For:	Livestock keepers that want to graze holistically, max. 20 participants
Given by:	Ricardo Cano Mateo and Anne van Leeuwen
Language:	English
Location:	Bodemzicht at the estate of Grootstal, right next to the city of Nijmegen
Datum:	19 and 20 June, 6 and 7 November 2021

Holistic grazing, based on the insights of Allan Savory, has the potential to sequester CO₂ and restore degraded land. Learn in this course the basic principles of holistic planned grazing and find out what it takes to manage your animals in this way. There is special attention for reading and planning the interactions between animals and landscape with the goal of building top soil and for making your own holistic grazing plan. The course is for keepers of livestock that would like to graze holistically with an eye on future generations.

How to build a regenerative organisation (1-day course)

Duration:	1 day from 10 am tot 5 pm
Price:	650 euro per person incl. btw (including coffee, tea and lunch)
For:	Organisations that want to work more regeneratively, max. 20 participants
Given by:	Erik de Jong and Anne van Leeuwen
Language:	English
Location:	Bodemzicht at the estate of Grootstal, right next to the city of Nijmegen
Datum:	25 June 2021

Many organisations are founded on a human-nature world view that no longer befits the challenges of the Anthropocene. This can make it difficult to reach sustainability targets or to keep employees engaged and motivated. How can you be ahead of that as an organisation? How can innovative ecological insights and different relationships with nature, such a biophilia, help to react in a regenerative manner to our changing world. This business course offers a lots of food for thought and highlights inspiring regenerative examples. With special attention for holistic management and including a farm tour at Bodemzicht.

Personal advice (consultancy)

Duration:	3 hours (1 hour of preparation and 2 hours of consultancy)
Price:	300 euro per project incl. btw
For:	People that would like to have personal feedback on their regenerative plans
Given by:	Ricardo Cano Mateo and Anne van Leeuwen
Language:	English
Location:	Bodemzicht at the estate of Grootstal, right next to the city of Nijmegen. A visit to another location might also possible for an additional charge.

Regenerative insights (lecture series)

In 2021 this series is co-hosted with Radboud University and ArtEZ in the form of the RE:PLACE – Honours Academy. Unfortunately, this year it is not open to non-students.

Date:	March 2021
Sessions:	9-part series, 3 hours per session
Given by:	Erik de Jong and Anne van Leeuwen
Language:	Dutch or English
Location:	Bodemzicht at the estate of Grootstal, right next to the city of Nijmegen

Living in the Anthropocene means dealing with existential challenges such as climate change, biodiversity loss and social injustice. In the Anthropocene humans not only turn out to be a geological force, but the Earth also speaks back in forest fires, acidifying oceans and melting ice caps. Our western lifestyle turns out to be bound to a destructive ecological footprint and our production is entangled with the climate. What has been evident in many non-western societies for centuries is that plants, animals, microbes and things also shape our world. Icebergs co-produce our shore lines, insects our agricultural production and microbes our moods. In the Anthropocene we have to relate ourselves anew to the world and to ourselves.

Although this new reality can be fairly confusing and discouraging, thankfully there are also thinkers and doers that constructively search for a society in which social, ecological and economical benefits mutually reinforce one another. These pioneers co-create worlds in which (exploited) landscapes, ecosystems and societies are restored and allowed to flourish. They build societies in which nature and culture are no longer opposing forces, but collaborating partners in interconnection. In other words, these people have already started building a regenerative society.

In these series we explore innovative ecological and cultural insights in a search for regenerative options. How can we relate in a constructive manner to plants, animals, microbes and things? How do we deal with the complexity of ecological entanglement? How do we progress towards a politics of subsistence? How do we move from concern to care? What can we learn from regenerative agriculture and what mirror does regeneration hold up to us? And which recent insights can help us with a new regenerative orientation?

Blocks and sessions ‘Regenerative insights’

1. Introduction to regenerative thinking and practices
 - 1.1 Anthropocene: A farewell to man and nature?
 - 1.2 Worldview: In name of subsistence
 - 1.3 Regeneration (& Introduction final assignment)

2. Regenerative design

2.1 Designing with nonhumans: Radical inclusivity

2.2 Space for place: Topophilia

2.3 Abundant economies: New values and transactions

3. Regenerative ethics

3.1 Towards co-existence: Regenerative values and ethics

3.2 Presentations final assignments: in situ at Bodemzicht (session 1)

3.3 Presentations final assignments: in situ at Bodemzicht (session 2)

Teachers

Ricardo Cano Mateo

Ricardo (1985) is Spanish ecosystem designer with a great passion for all living things. All his life he has been interested in wildlife, biodiversity and natural history. After studying amphibians and ecosystems for years, he came to realise that nature conservation requires a sustainable redesigning of our human habitat. He believes we need a shift in our cultural paradigm, so we no longer see ourselves as separated from life, but as part of it.

Ricardo studied biology in Spain and spent countless hours observing nature. After his studies he worked as a nature guide in the rainforests of Central America. Because he was also interested in urban gardening, Ricardo started to propagate green roofs and maintain vertical gardens in the Netherlands. During these years he became interested in regenerative agriculture and started to study it intensely. Ricardo worked as one of the first pioneers for the Ecosystem Restoration Camps in Spain. From 2018 he wrote, together with his partner Anne, the regenerative business plan of Bodemzicht. In 2019 he did an internship at Ridgedale Permaculture Farm with Richard Perkins in Sweden. As a climate farmer for life, Ricardo is responsible for the design, planning and production of Bodemzicht, but he also teaches farm practice and theory.

Anne van Leeuwen

As a miller's daughter Anne (1987) grew up in the Dutch polder. From a young age she had a particular interest in nature, art and science. At university the exam committee dissuaded her to study both art and biology. From that moment, she became very motivated to fundamentally integrate nature and culture.

Anne graduated cum laude in art history at the Universiteit van Amsterdam, Philosophy of Art at the University of Kent and Cultural Analysis at the University of Amsterdam. She studied an extra year of biology at the University of Antwerp. From 2013 she worked at ARTIS as a curator of the newly developed Groote Museum about the relation between man and nature in the Anthropocene. Later she worked as a project coordinator education at ARTIS. She is a board member of the Embassy of the North Sea since 2018. Together with artists, scientists and policy makers, the Embassy works on a politics in which plants, animals, microbes and things can also fully partake.

In 2020 she won the Groeneveldprijs with the Embassy of the North Sea. At Bodemzicht Anne coordinates the learning place, residency and collaborations with other organisations, although she also works at the farm on a regular basis.

Erik de Jong

Erik (1954) was born in a country house in the park of the estate of Oranje Nassau's Oord in Renkum near Wageningen. Gardens, trees, ferns and birds are part of his earliest memories. He graduated cum laude in art, architecture and literary history, and in French and Medieval Latin in Utrecht. In 1993 he received his PhD in Groningen and won the Erasmus study award with his thesis Nature and Art. He then worked at the Vrije Universiteit, Amsterdam, at Wageningen

University and as a professor in Landscape Studies at the Bard Graduate Center in New York. For a considerable time he was a Harvard Senior Fellow Landscape Studies at Dumbarton Oaks, Washington D.C. Erik's teaching, research and exhibitions have the relation man-nature, nature in the Anthropocene, biophilia, the history and contemporary meaning of garden, park and landscape as their starting points.

Erik has also been involved with the history of architecture in the 19th century. He advised for art- and landscape projects, the restoration of green heritage (among other things the Vondelpark, Neercanne, Windesheim, Elswout, ARTIS-park and Seeuferweg in Zürich). He spoke a lot at, and developed many lecture series, for universities, academies and non-academic parties nationally and internationally, from Sweden to Japan, from Switzerland to the United States. In 2020 he worked with Kossmanndejong at The Story of Gardening, a museum installation at The Newt estate in Somerset. He is an honourable member of the Swedish Dendrological Society. Erik is a passionate gardener of a city garden and of a hermitage with landscape in Drenthe. Since 2020 he is also the chairman of the board of Bodemzicht Foundation.